

Brussell, 29 ta' April 2021
(OR. en)

8169/21

LIMITE

JEUN 39
SOC 228
EMPL 167
EDUC 137
SAN 243
SUSTDEV 50
GENDER 26

NOTA

minn:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
lil:	Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti/Kunsill
Suġġett:	Abbozz ta' konklużjonijiet tal-Kunsill u tar-Rappreżentanti tal-Gvernijiet tal-Istati Membri, imlaqqgħin fil-Kunsill, dwar Tishih tal-governanza f'diversi livelli fil-promozzjoni tal-partecipazzjoni taż-żgħażaġh fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet - Approvazzjoni

Id-delegazzjonijiet isibu meħmuż l-abbozz ta' konklużjonijiet dwar Tishih tal-governanza f'diversi livelli fil-promozzjoni tal-partecipazzjoni taż-żgħażaġh fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet, kif imħejji mill-Grupp ta' Ħidma dwar iż-Żgħażaġh. It-test issa jaqblu dwaru d-delegazzjonijiet kollha.

Il-Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti huwa għaldaqstant mistieden jikkonferma l-qbil milhuq mill-Grupp ta' Ħidma dwar it-test meħmuż u jgħaddih lill-Kunsill Edukazzjoni, Żgħażaġh, Kultura u Sport tas-17 u t-18 ta' Mejju 2021 biex jiġi approvat u sussegwentement ippubblikat fil-Ġurnal Uffiċjali tal-UE.

**Abbozz ta' konklużjonijiet tal-Kunsill u tar-Rappreżentanti tal-Gvernijiet tal-Istati Membri
mlaqqgħin fil-Kunsill**

dwar

**Tishih tal-governanza f'diversi livelli fil-promozzjoni tal-parteciċipazzjoni taż-żgħażaġh fil-
proċessi tat-tehid tad-deċiżjonijiet**

IL-KUNSILL U R-RAPPREŻENTANTI TAL-GVERNIJIET TAL-ISTATI MEMBRI
MLAQQGHIN FIL-KUNSILL

WAQT LI JFAKKRU LI

1. L-Artikolu 165 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea jipprevedi azzjoni tal-Unjoni Ewropea maħsuba biex thegġeg liż-żgħażaġh jipparteċipaw fil-ħajja demokratika fl-Ewropa.
2. L-Artikolu 2 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea jiddikjara li "l-Unjoni hija bbażata fuq il-valuri tar-rispett għad-dinjità tal-bniedem, il-libertà, id-demokrazija, l-ugwaljanza, l-istat tad-dritt u r-rispett għad-drittijiet tal-bniedem, inklużi d-drittijiet ta' persuni li jagħmlu parti minn minoranzi". L-Artikolu 10(3) jagħraf id-dritt ta' kull ċittadin li jipparteċipa fil-ħajja demokratika tal-Unjoni Ewropea.
3. L-Artikoli 11 u 12 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea jiddikjaraw li kulhadd għandu d-dritt għal-libertà tal-espressjoni, ta' għaqda paċifika u ta' assoċjazzjoni. L-Artikolu 24 jiddikjara li t-tfal jistgħu jesprimu l-fehmiet tagħhom liberament u jistipula li dawk il-fehmiet għandhom jiġu kkunsidrati f'materji li jirrigwardawhom skont l-età u l-maturità tagħhom.

4. Ir-Riżoluzzjoni tal-Kunsill dwar qafas għall-kooperazzjoni Ewropea fil-qasam taż-żgħażaġh: L-Istrateġija tal-Unjoni Ewropea għaž-Żgħażaġh 2019-2027¹ tirreferi għall-importanza tal-appoġġ għall-impenn soċjali u ċiviku u għandha l-għan li tiżgura li ż-żgħażaġh kollha jkollhom ir-riżorsi meħtieġa biex jieħdu sehem fis-soċjetà. Ir-Riżoluzzjoni tagħraf ukoll il-parteciċipazzjoni² u d-dimensjonijiet globali, Ewropej, nazzjonali, reġjonali u lokali³.
5. L-Aġenda 2030 għall-Iżvilupp Sostenibbli⁴ tan-Nazzjonijiet Uniti tidentifika ż-żgħażaġh bħala aġenti attivi tal-iżvilupp sostenibbli; il-Programm ta' Azzjoni Dinji għaž-Żgħażaġh tan-Nazzjonijiet Uniti⁵ jhegġeġ parteciċipazzjoni sħiħa u effettiva għaž-żgħażaġh fil-ħajja tas-soċjetà.
6. Il-Karta Ewropea dwar il-Parteciċipazzjoni taż-Żgħażaġh fil-Ħajja Lokali u Reġjonali⁶ tal-Kunsill tal-Ewropa tenfasizza l-ħtieġa li jissahħaħ l-aċċess taż-żgħażaġh għat-tgawdija sħiħa tad-drittijiet u l-libertajiet tagħhom, b'mod partikolari b'rabta mal-parteciċipazzjoni.
7. Il-konkluzjonijiet tal-Kunsill dwar it-trawwim tal-kuxjenza demokratika u l-involviment demokratiku fost iż-żgħażaġh fl-Ewropa⁷ jagħrfu li ż-żgħażaġh kollha għandhom jingħataw il-kapaċità li jipparteciċipaw b'mod sinifikattiv fid-deċiżjonijiet dwar il-kwistjonijiet kollha li jikkonċernawhom. Huma għandhom id-dritt għal-libertà tal-espressjoni, l-aċċess għall-informazzjoni, u li jkunu protetti mid-diskriminazzjoni.

¹ ĠU C 456, 18.12.2018, p. 1

² "Ir-rikonoxximent li ż-żgħażaġh kollha huma riżors għas-soċjetà, il-politiki u l-attivitajiet kollha li jikkonċernaw iż-żgħażaġh għandhom iżommu d-dritt taż-żgħażaġh li jipparteciċipaw fl-iżvilupp, l-implimentazzjoni u s-segwitu tal-politiki li jaffettwawhom permezz ta' parteciċipazzjoni sinifikanti taż-żgħażaġh u l-organizzazzjonijiet taż-żgħażaġh. F'dan il-kuntest, il-politiki għandhom jitfasslu b'rikonoxximent tal-bidliet li gābet magħha l-komunikazzjoni diġitali li taffettwa l-parteciċipazzjoni demokratika u ċivika."

³ "Sabiex jiġi żgurat impatt sostenibbli fuq iż-żgħażaġh, huwa importanti li l-politika tal-UE dwar iż-żgħażaġh tiġi implimentata bil-ħsieb tal-interkonnessjonijiet mal-livelli reġjonali u lokali u li l-attivitajiet jitmexxew biex jappoġġaw politiki dwar iż-żgħażaġh fil-livell lokali. Fl-istess ħin, l-ilhna taż-żgħażaġh għandhom jitqiesu kull meta jkunu indirizzati kwistjonijiet globali."

⁴ https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

⁵ <https://www.un.org/development/desa/youth/world-programme-of-action-for-youth.html>

⁶ 1992, Karta Ewropea riveduta dwar il-Parteciċipazzjoni taż-Żgħażaġh fil-Ħajja Lokali u Reġjonali, 2003 u 2015

⁷ ĠU C 415, 1.12.2020, p. 16

8. Il-konkluzjonijiet tal-Kunsill dwar ir-rwol taż-żgħażaġh fil-bini ta' soċjetà sikura, koeżiva u armonjuża fl-Ewropa⁸ isemmu li ż-żgħażaġh huma innovaturi u aġenti tal-bidla u li l-kontributi tagħhom għandhom jiġu attivament appoġġati, inkoraġġuti u meqjusa bħala essenżjali fil-bini ta' soċjetà paċifika u fl-appoġġ tal-governanza demokratika.
9. Ir-Riżoluzzjoni tal-Kunsill dwar l-inkoraġġiment tal-partecipazzjoni politika taż-żgħażaġh fil-ħajja demokratika fl-Ewropa⁹ u r-Riżoluzzjoni tal-Kunsill dwar l-inkoraġġiment ta' forom godda u effettivi ta' partecipazzjoni taż-żgħażaġh kollha fil-ħajja demokratika fl-Ewropa¹⁰ jsaħħu d-dimensjoni ġenerali taż-żgħażaġh u jenfasizzaw l-importanza tal-promozzjoni ta' partecipazzjoni attiva u responsabbli taż-żgħażaġh fl-iżvilupp ta' politiki li jaffettwaw il-ħajja taż-żgħażaġh.
10. L-istħarriġ tal-Ewrobarometru Flash tal-2019 dwar iż-żgħażaġh¹¹ jindika li ż-żgħażaġh huma attivi ħafna fil-ħajja demokratika, u li l-livelli ta' partecipazzjoni qed jiżdiedu, bi tliet kwarti taż-żgħażaġh li ħadu sehem fl-istħarriġ iwieġbu li kienu impenjati f'xi forma ta' moviment organizzat.
11. L-istudju dwar ix-xenarju tar-rappreżentanza taż-żgħażaġh fl-UE¹² jissuġġerixxi li s-settur taż-żgħażaġh tal-UE qed jikber, u li l-istrutturi tradizzjonali taż-żgħażaġh bħall-NGOs u n-networks għad għandhom rwol importanti; jidentifika wkoll il-htieġa għal spazji aktar varjati u flessibbli għall-partecipazzjoni.

⁸ ĠU C 195, 7.6.2018, p. 13

⁹ ĠU C 417, 15.12.2015, p. 10

¹⁰ ĠU C 169, 9.6.2011, p. 1

¹¹ Ewrobarometru Flash 478: Kif nibnu Ewropa aktar b'saħħitha u aktar magħquda? Il-fehmiet taż-żgħażaġh, https://data.europa.eu/euodp/fr/data/dataset/S2224_478_ENG

¹² Study on the landscape of youth representation in the EU (Studju dwar ix-xenarju tar-rappreżentanza taż-żgħażaġh fl-UE), 2019, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/57e87ca0-900d-11ea-812f-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>

12. Ghalkemm sar progress sinifikanti, iż-żgħażaġh għad għandhom inqas opportunitajiet biex jipparteċipaw, huma sottorappreżentati fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet u jħabbtu wiċċhom ma' għadd ta' sfidi li ġew aċċentwati mill-pandemija tal-COVID-19. L-isfidi ewlenin¹³ li żdiedu fost iż-żgħażaġh f'pożizzjonijiet vulnerabbli jinkludu riskju oġhla ta' qgħad, prekarjetà tax-xoġhol, faqar, esklużjoni, marginalizzazzjoni, diskriminazzjoni u inugwaljanza, investment insuffiċjenti fl-iżvilupp tal-ħiliet, u l-impatti fuq is-saħħa mentali tagħhom.
13. Il-vulnerabbiltà li qed tiżdied taż-żgħażaġh hija marbuta ma' nuqqas ta' ugwaljanza fl-aċċess għal edukazzjoni u taħriġ formali inkluzivi, taġħlim u opportunitajiet mhux formali u informali, sovrarappreżentanza f'xoġhol mhux standard u aċċess insuffiċjenti għal protezzjoni soċjali, li għandhom effett strutturali fuq il-ħajja, l-emanċipazzjoni u t-tranzizzjoni għall-awtonomija taż-żgħażaġh, b'mod partikolari fejn jidħol aċċess għall-akkomodazzjoni, kundizzjonijiet tal-għajxien ġusti, kura tas-saħħa u impjegi deċenti.

¹³ Partnership between the EU and the CoE in the field of youth, "Towards a better understanding of the impact of Covid-19 on the youth sector" (Shubija bejn l-UE u l-Kunsill tal-Ewropa fil-qasam taż-żgħażaġh, "Lejn fehim aħjar tal-impatt tal-Covid-19 fuq is-settur taż-żgħażaġh"), <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/72351197/Summary+13+Oct+2020.pdf/c8808ff7-25be-f7f9-3504-b2a189a64bd0> ; Parlament Ewropew, "COVID-19: MEPs ask to prevent lasting damage on youth and on sport" (COVID-19: il-membri tal-PE jitolbu biex ma titħalliex issir ħsara dejjiema liż-żgħażaġh u lill-isport) (Jannar 2021) <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20210122IPR96224/covid-19-meps-ask-to-prevent-lasting-damage-on-youth-and-on-sport>; OECD Policy Responses to Coronavirus (COVID-19) (Risposti Strateġiċi tal-OECD għall-Coronavirus), "Youth and COVID-19: Response, recovery and resilience" (Iż-żgħażaġh u l-COVID-19: Rispons, irkupru u reżiljenza) (Ġunju 2020), <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/youth-and-covid-19-response-recovery-and-resilience-c40e61c6/>; ILO, Youth employment (Impjieg taż-żgħażaġh), <https://www.ilo.org/global/topics/youth-employment/lang--en/index.htm>.

14. Hemm hteġa urġenti li ż-żgħażaġh jingħataw edukazzjoni ta' kwalità dwar iċ-ċittadinanza li trawwem valuri demokratiċi u li jissahħu b'hiliet ta' litteriżmu fl-informazzjoni u fil-media sabiex ikunu kapaċi jifhmu l-kuntesti politiċi u tas-soċjetà, jagħrfu t-theddidiet tad-diżinformazzjoni, il-polarizzazzjoni u l-propaganda kif ukoll li jkunu informati b'mod shiħ u liberu biex jagħmlu l-għażliet u jieħdu d-deċiżjonijiet rilevanti.
15. L-Aġenda Strateġika l-ġdida tal-Kunsill Ewropew għall-2019-2024¹⁴ u l-Programm ta' Hidma tal-Kummissjoni għall-2021¹⁵ jagħrfu r-rwol taż-żgħażaġh fil-bini ta' Ewropa b'impatt newtrali fuq il-klima, ekoloġika, ġusta, diġitali u soċjali, fil-promozzjoni ta' xejriet sostenibbli ta' konsum u produzzjoni, u fl-implimentazzjoni tal-Aġenda 2030 għall-Iżvilupp Sostenibbli u l-Ftehim ta' Pariġi dwar it-Tibdil fil-Klima.
16. It-tagħlim mhux formali u t-tagħlim informali għandhom rwol importanti, pereżempju fi kwistjonijiet ċiviċi u fil-parteciġazzjoni; huma integrati fl-Aġenda Ewropea għall-Hidma fost iż-Żgħażaġh¹⁶; u għandhom l-għan li jsahħu u jiżviluppaw il-kooperazzjoni bejn id-diversi atturi involuti fil-hidma fost iż-żgħażaġh f'għadd ta' oqsma, f'konformità mal-"Proċess ta' Bonn" u l-implimentazzjoni ta' qafas strateġiku għall-iżvilupp tal-hidma fost iż-żgħażaġh¹⁷.

¹⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/39914/a-new-strategic-agenda-2019-2024.pdf>

¹⁵ https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key-documents_en

¹⁶ Resolution on the Framework for establishing a European Youth Work Agenda (2020/C415/01), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2020.415.01.0001.01.MLT&toc=OJ%3AC%3A2020%3A415%3ATOC

¹⁷ It-Tielet Konvenzjoni Ewropea dwar il-Hidma fost iż-Żgħażaġh, Dikjarazzjoni Finali https://www.eywc2020.eu/downloads/doctrine/WebforumVeranstaltungenWebsiteBundle:Media-file-54/EN_3rd%20EYWC_final%20Declaration.pdf

17. Iz-żgħażaġh jagħtu kontributi essenzjali għall-iżvilupp ulterjuri tas-soċjetà. Deciżjonijiet mehuda llum jaffettwaw lhom haġġithom kemm issa kif ukoll fil-gejjieni. Iz-żgħażaġh huma affettwati minn kwistjonijiet li huma transsettorjali u marbuta mal-aġenda politika kollha, u għalhekk l-impenn u l-involviment tagħhom biex jinstabu twegġbiet għall-isfidi tas-soċjetà, ambjentali, diġitali, ekonomiċi, kulturali u politiċi huma essenzjali sabiex jitrawwem il-prinċipju demokratiku tar-rappreżentanza. Dan għandu jippermetti liż-żgħażaġh jieħdu hsieb haġġithom stess, jitgħallmu, ikollhom vuċi fil-bini ta' soċjetajiet reżiljenti, koeżivi, inkluzivi, b'impatt newtrali fuq il-klima, għonja, ġusti u sostenibbli, u jikkontribwixxi għall-irkupru tal-Ewropa fil-kuntest ta' sitwazzjonijiet ta' krizi kbira, bħall-pandemija tal-COVID-19, kif ukoll għat-tranzizzjoni diġitali u dik ekoloġika.
18. Għal approċċ effettiv għall-governanza f'diversi livelli¹⁸ fil-qasam taż-żgħażaġh, u b'mod partikolari l-partecipazzjoni taż-żgħażaġh, huwa importanti li jingħata appoġġ għall-istabbiliment u l-iżvilupp tar-rappreżentanza taż-żgħażaġh fil-livelli kollha¹⁹, li jingħaraf id-dritt taż-żgħażaġh li jorganizzaw lilhom infushom u jippartecipaw u li jingħataw il-kapaċità li jagħmlu dan. Ir-rikonoxximent tal-organizzazzjonijiet u l-istrutturi taż-żgħażaġh u l-appoġġ għalihom, li jiżguraw ambjent favorevoli fil-livelli kollha, huma indispensabbli għall-partecipazzjoni effettiva, sinifikattiva u sostenibbli taż-żgħażaġh fil-proċessi tat-tehid tad-deciżjonijiet.

¹⁸ Ara d-definizzjoni fl-Anness.

¹⁹ Ara d-definizzjoni fl-Anness.

19. L-Istrateġija tal-Unjoni Ewropea għaż-Żgħażaġh 2019-2027²⁰ tirreferi għall-parteciġazzjoni taż-żgħażaġh fil-ħajja demokratika, tappoġġa l-impenn soċjali u ċiviku u għandha l-għan li tiżgura li ż-żgħażaġh kollha jkollhom ir-rizorsi meħtieġa biex jieħdu sehem fis-soċjetà, filwaqt li tenfasizza t-twettiq tal-viżjoni u l-għanijiet taż-żgħażaġh għall-Ewropa permezz tal-mobilizzazzjoni ta' strumenti ta' politika fil-livell tal-UE kif ukoll azzjonijiet fil-livell nazzjonali, reġjonali u lokali mill-partijiet konċernati kollha.
20. Il-11-il Għan Ewropew dwar iż-Żgħażaġh²¹ jiffukaw fuq il-viżjoni taż-żgħażaġh għall-Ewropa, jidentifikaw oqsma transsettorjali li jaffettwaw il-ħajja taż-żgħażaġh, u jirriflettu prijoritajiet li huma importanti għalihom, inkluż il-parteciġazzjoni stess taż-żgħażaġh fl-Għan Ewropew dwar iż-Żgħażaġh #9, "Spazju u parteciġazzjoni għal kulhadd".
21. Il-parteciġazzjoni taż-żgħażaġh tfisser li jeżerċitaw drittijiet u jkollhom opportunitajiet, aċċess ugwali, appoġġ u responsabbiltà sabiex jipparteciġaw u jinfluwenzaw id-deċiżjonijiet, u li jkunu involuti sistematikament f'azzjonijiet u attivitajiet li jgħinu biex tissaħħaħ soċjetà bbażata fuq il-valuri tal-UE.
22. Il-parteciġazzjoni taż-żgħażaġh tfisser ukoll li ma jibqax jiċkien l-ispazju għas-soċjetà ċivili, li għandu impatt sostanzjali fuq il-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet u johloq aktar sfidi għaż-żgħażaġh, l-organizzazzjonijiet u l-istrutturi taż-żgħażaġh, u min jaħdem maż-żgħażaġh.

²⁰ ĠU C 456, 18.12.2018, p. 1

²¹ Strateġija tal-UE għaż-Żgħażaġh, Anness 3, ibid.

23. Id-Djalogu tal-UE maż-Żgħażaġh²² kien strumentali matul l-aħħar 10 snin biex ihegġeġ il-partecipazzjoni taż-żgħażaġh fil-livelli kollha, permezz tal-involvement ta' kunsilli taż-żgħażaġh, gruppi ta' hidma nazzjonali u partijiet konċernati oħra b'rabta maż-żgħażaġh, filwaqt li ppromwova djalogu strutturali ma' atturi rilevanti li jiehdu d-deċiżjonijiet. Il-partijiet konċernati tas-soċjetà ċivili fil-qasam taż-żgħażaġh, b'mod partikolari l-Forum Ewropew taż-Żgħażaġh, l-organizzazzjonijiet internazzjonali mhux governattivi taż-żgħażaġh u l-kunsilli nazzjonali taż-żgħażaġh, taw kontribut siewi lir-rappreżentanza taż-żgħażaġh fil-proċessi tat-tehid tad-deċiżjonijiet fil-livell tal-UE, fost oħrajn permezz tal-Konferenzi tal-Unjoni Ewropea dwar iż-Żgħażaġh.
24. Il-governanza tal-politika dwar iż-żgħażaġh tvarja fost l-Istati Membri tal-UE, minhabba l-kuntesti politiċi, kulturali, storiċi, soċjetali u ġeografici differenti tagħhom. Dawn għandhom oqfsa differenti (eż. il-qafas legali għall-iżvilupp tal-politika dwar iż-żgħażaġh, ir-rwol tal-korpi eletti / l-istrutturi leġiżlattivi, jew is-suġġetti koperti mill-politiki dwar iż-żgħażaġh), kif ukoll mudelli differenti ta' implimentazzjoni (eż. koordinazzjoni orizzontali, vertikali jew transsettorjali, setgħat ta' implimentazzjoni f'livelli differenti ta' amministrazzjoni pubblika)²³.
25. Iż-żgħażaġh, bil-modi tagħhom ta' espressjoni f'firxa wiesgħa u varjata ta' forom u kuntesti ġeografici, huma s-sisien li fuqhom huma bbażati r-rappreżentanza u l-partecipazzjoni taż-żgħażaġh. Dawn il-forom jinkludu organizzazzjonijiet u gruppi mhux formali, minn ambjenti urbani sa żoni rurali u remoti²⁴, strutturi ta' hidma fost iż-żgħażaġh, kunsilli taż-żgħażaġh u organizzazzjonijiet taż-żgħażaġh fil-livelli kollha, kif ukoll individwi żgħażaġh li mhumiex parti minn strutturi jew organizzazzjonijiet eżistenti.

²² ĠU C 189, 2.6.2019, p. 1

²³ "Insights into youth policy governance" (Tagħrif dwar il-governanza tal-politika għaż-żgħażaġh), Shubija għaż-Żgħażaġh, 2018, https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808

²⁴ ĠU C 193, 9.6.2020, p. 3

26. Huwa essenzjali li ż-żgħażaġh kollha jkollhom opportunitajiet indaqs għall-partecipazzjoni, l-involviment u l-awtonomizzazzjoni fil-proċessi rilevanti tat-teħid tad-deċiżjonijiet fil-livelli kollha. Dik il-partecipazzjoni hija importanti mhux biss għall-kwalità tal-politika dwar iż-żgħażaġh, iżda wkoll għall-politiki trasversali l-oħra kollha li jaffettwaw liż-żgħażaġh. Tikkonċerna l-iżvilupp personali, soċjali, kulturali u intellettuali taż-żgħażaġh u t-tranzizzjoni tagħhom għall-ħajja adulta²⁵.
27. Il-partecipazzjoni taż-żgħażaġh tiġġenera sens ta' appartenenza, ċittadinanza u solidarjetà, u tirrendi l-proċessi tal-politiki aktar trasparenti u responsabbli fir-rigward taż-żgħażaġh. Fl-istess ħin, il-partecipazzjoni taż-żgħażaġh tagħtihom is-setgħa u tgħinjom jiżviluppaw fiduċja fihom infushom u sens ta' inizzjattiva, sjiċda u responsabbiltà, u b'hekk tippermettilhom jiksbu u jiżviluppaw l-esperjenza u l-ħiliet rilevanti għall-ħajja demokratika u professjonali tagħhom, foqsmha bħall-ħsieb kritiku, il-komunikazzjoni, in-negozjar u l-ispirtu ta' tim.
28. L-integrazzjoni tal-governanza f'diversi livelli waqt il-promozzjoni tal-partecipazzjoni taż-żgħażaġh fil-proċessi tat-teħid tad-deċiżjonijiet trawwem soċjetajiet inkluzivi u reżiljenti, issaħħaħ il-koeżjoni soċjali, ċivika u territorjali, u ttejjeb ir-rabtiet bejn il-politiki fil-livell Ewropew u dak lokali b'inizzjattivi konkreti bħall-Belt Kapitali Ewropea taż-Żgħażaġh u l-proġett taż-Żgħażaġh fl-Azzjoni ta' Erasmus+ "Europe goes local"²⁶. Fl-istess ħin, tagħti s-setgħa liż-żgħażaġh billi toħolqilhom opportunitajiet biex idahħlu fil-prattika u jtejbju l-għarfien, il-ħiliet, il-kompetenzi u l-attitudnijiet li jeħtieġu biex jippartecipaw bis-sħiħ f'soċjetajiet diversi u biex ikunu ppreparati għall-isfidi futuri.

²⁵ Id-Dikjarazzjoni Finali ta' Lisboa+21

²⁶ <https://www.europegoeslocal.eu/about/>

29. It-trasformazzjoni diġitali tad-demokrazija tagħna²⁷ gġib magħha l-ħtieġa li jiġu esplorati u promossi forom innovattivi u alternattivi ta' parteċipazzjoni bħal pereżempju għodod tad-demokrazija diġitali, filwaqt li jingħarfu l-isfidi tal-parteeċipazzjoni fl-ispazju diġitali u l-aċċess limitat ta' xi żgħażaġh għall-internet jew għat-teknoloġiji diġitali, jew in-nuqqas tal-ħiliet u l-għarfien meħtieġa biex jużawhom. Għalhekk, jenħtieġ li jiġu pprovduti aċċess u soluzzjonijiet imfassla apposta biex jappoġġaw il-parteeċipazzjoni taż-żgħażaġh fil-hajja demokratika b'mezzi diġitali u jinvolvu liż-żgħażaġh b'mod inklużiv.
30. Għandu jkimpli jingħata aktar appoġġ lil politiki li joħolqu aktar opportunitajiet għaż-żgħażaġh u jippermettu l-parteeċipazzjoni shiħa tagħhom fis-soċjetà. F'dan il-kuntest, irid jissahħah ir-rwol tal-ħidma fost iż-żgħażaġh, tat-tagħlim mhux formali u informali u tad-djalogu effettiv maż-żgħażaġh kollha, fil-qafas ta' approċċ transsettorjali għal oqsma bħall-politika soċjali, l-impjiegi, l-edukazzjoni, id-diġitalizzazzjoni, il-kura tas-saħħa, l-akkomodazzjoni, il-kultura u l-ambjent.
31. Għall-parteeċipazzjoni effettiva taż-żgħażaġh²⁸ fis-soċjetà, iridu jitqiesu xi aspetti importanti, pereżempju: mappa tal-governanza tal-politika dwar iż-żgħażaġh; tagħlim komparattiv²⁹ dwar il-mekkanizmi tal-politika dwar iż-żgħażaġh fil-livelli kollha; taħriġ ta' uffiċjali pubbliċi dwar kwistjonijiet ta' parteċipazzjoni taż-żgħażaġh; u l-identifikazzjoni tar-rwol u r-responsabbiltajiet taż-żgħażaġh fit-tfassil, l-iżvilupp, l-implimentazzjoni u l-evalwazzjoni tal-politiki.

²⁷ Komunikazzjoni mill-Kummissjoni dwar il-pjan ta' azzjoni Ewropew għad-demokrazija, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=COM%3A2020%3A790%3AFIN&qid=1607079662423>

²⁸ "Insights into youth policy governance", Shubija għaż-Żgħażaġh, 2018, https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808

²⁹ Ara d-definizzjoni fl-Anness.

JIEHDU NOTA TA'

32. L-ideat u l-opinjoniġiet taż-żgħażaġh kondivizi fil-Konferenza tal-UE dwar iż-Żgħażaġh f'Marzu 2021, li fiha ż-żgħażaġh iddeskrivew għadd ta' inizjattivi li jipprovdu ispirazzjoni siewja għal azzjoni lil dawk li jieħdu d-deċiżjonijiet, lill-organizzazzjonijiet taż-żgħażaġh u liż-żgħażaġh infushom, sabiex tiġi promossa d-demokrazija fost iż-żgħażaġh fil-livell lokali, reġjonali, nazzjonali u Ewropew. Dawn l-ideat u l-opinjoniġiet jikkonċernaw:
- l-istabbiliment ta' mekkaniżmi fil-livelli rilevanti biex iż-żgħażaġh jiġu kkonsultati dwar kwistjonijiet ta' politika nazzjonali, reġjonali u lokali;
 - l-organizzazzjoni ta' taġħlim mhux formali u taħriġ fir-rappreżentanza ta' interessi għaż-żgħażaġh, inkluż għal dawk b'inqas opportunitajiet;
 - it-tnaqqis tal-età u d-drittijiet tal-vot għal 16-il sena, flimkien mal-edukazzjoni dwar iċ-ċittadinanza, sabiex iż-żgħażaġh jiġu mhegġa u jingħataw is-setgħa biex jipparteċipaw b'mod attiv fl-elezzjonijiet;
 - l-identifikazzjoni u l-promozzjoni tal-użu ta' spazji pubbliċi disponibbli għaż-żgħażaġh, kif ukoll is-simplifikazzjoni ta' dik l-informazzjoni;
 - l-iżvilupp kongunt u l-adozzjoni ta' linji gwida u tikketti ta' kwalità tal-UE sabiex jiġi żgurat aċċess għaż-żgħażaġh kollha għal spazji diġitali adattati għalihom, sikuri u inklużivi;
 - il-ħolqien ta' pjattaformi biex tingħata assistenza lill-inizjattivi minn isfel għal fuq immexxija miż-żgħażaġh u lill-organizzazzjonijiet taż-żgħażaġh fil-livell lokali u reġjonali;
 - l-espansjoni tal-kurrikulu skolastiku u d-diversifikazzjoni tal-partijiet ikkonċernati permezz tal-inklużjoni ta' organizzazzjonijiet mhux governattivi sabiex jitrawwem l-iżvilupp tal-ħsieb kreattiv, iċ-ċittadinanza attiva u l-prattika tat-teħid ta' deċiżjonijiet permezz tal-edukazzjoni mhux formali.

JISTIEDNU LILL-ISTATI MEMBRI, F'KONFORMITÀ MAL-PRINCĪPJU TAS-SUSSIDJARJETÀ U FIL-LIVELLI XIERQA, BIEX

33. Jagħtu s-setgħa liż-żgħażaġħ kollha permezz tal-edukazzjoni u t-taħriġ, informazzjoni orjentata lejn iż-żgħażaġħ, feedback, it-tagħlim mhux formali u informali, il-ħidma fost iż-żgħażaġħ u prattiki oħra li jikkontribwixxu għall-parteciġazzjoni infurmata u kritika fil-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet f'diversi livelli.
34. Jippromwovu u jappoġġaw b'mod adegwat l-istabbiliment jew it-titjib ta' strutturi ta' governanza sostenibbli f'diversi livelli, sabiex tiġi ffaċilitata l-parteciġazzjoni taż-żgħażaġħ fil-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet kif ukoll fit-tfassil tal-aġendi, filwaqt li jinkoraġġixxu varjetà ta' soluzzjonijiet parteciġattivi mhux formali. Dan jeħtieġ ir-rikonoxximent tal-organizzazzjonijiet taż-żgħażaġħ, il-persuni li jaħdmu maż-żgħażaġħ, il-professjonisti żgħażaġħ, il-mexxejja taż-żgħażaġħ³⁰, l-iskejjel, l-għalliema, il-kowċis, il-ħarriega u partijiet ikkonċernati rilevanti oħra, l-appoġġ favurijom u l-involviment shiħ tagħhom. Għandhom isiru sforzi speċifiċi biex isir kuntatt maż-żgħażaġħ li mhumiex involuti fi strutturi u organizzazzjonijiet formali u biex dawn jingħataw is-setgħa.
35. Jippromwovu u jappoġġaw, speċjalment fi kwartieri żvantaġġati u f'żoni rurali u remoti, soluzzjonijiet fiżiċi, diġitali u ibridi aċċessibbli li jiffaċilitaw il-parteciġazzjoni u l-involviment effettivi taż-żgħażaġħ kollha fil-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet fil-livelli kollha, b'mod li jkopri diversi setturi, sabiex dawn jingħataw spazji miftuħa u sikuri, kif ukoll opportunitajiet għall-iżvilupp personali, soċjali, kulturali u professjonali.
36. Jipprovdu opportunitajiet indaqs u ġusti, li jappoġġaw il-forom kollha ta' parteciġazzjoni u involviment taż-żgħażaġħ fil-livelli kollha. Dan l-approċċ japplika għall-kwistjonijiet kollha li jaffettwaw liż-żgħażaġħ, pereżempju l-akkomodazzjoni, l-edukazzjoni u l-impjiegi deċenti, l-iżvilupp sostenibbli, it-tibdil fil-klima, id-drittijiet tal-bniedem, l-ekwiżità u s-solidarjetà interġenerazzjonali, l-ugwaljanza bejn il-ġeneri, it-tiħiħ tal-kapaċitajiet u l-impatt tad-diġitalizzazzjoni, f'konformità mal-impenn li "ħadd ma jithalla jibqa' lura"³¹.

³⁰ Għall-fini ta' dawn il-konkluzjonijiet, il-mexxejja taż-żgħażaġħ jinkludu wkoll żgħażaġħ li jieħdu rwoli ta' tmexxija mingħajr ma jkunu jagħmlu parti minn organizzazzjoni jew struttura formali.

³¹ Aġenda 2030 tan-NU għall-Iżvilupp Sostenibbli

37. Fejn xieraq, jistabbilixxu jew iżommu sinerġiji u kooperazzjoni bejn is-setturi u l-programmi ta' politika relatati maż-żgħażaġh, b'mod partikolari bejn l-edukazzjoni u t-taħriġ fil-qasam tal-ħidma fost iż-żgħażaġh u r-riċerkaturi li jaħdmu fil-qasam taż-żgħażaġh, sabiex jitrawwem il-ħsieb kritiku, tingħata informazzjoni komprensiva dwar il-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet fil-livelli kollha u jiżdiedu l-fehim, l-impenn u l-parteċipazzjoni effettiva u sinifikanti taż-żgħażaġh.

JISTIEDNU LILL-ISTATI MEMBRI U LILL-KUMMISSJONI EWROPEA, FL-OQSMA TA' KOMPETENZA RISPETTIVI TAGĦHOM U FIL-LIVELLI XIERQA, B'RISPETT DOVUT GHALL-PRINĊIPJU TAS-SUSSIDJARJETÀ, BIEX

38. Jintegraw u jappoġġaw strutturi attivi u sostenibbli għall-parteċipazzjoni taż-żgħażaġh fl-iżvilupp ta' politiki għaž-żgħażaġh u maż-żgħażaġh fil-livelli kollha u fl-oqsma kollha, filwaqt li jingħataw aċċess għal data affidabbli, evidenza, u proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet responsabbli u rieżaminati regolarment, billi jibnu fuq proċessi ta' parteċipazzjoni bħad-Djalogu tal-UE maż-Żgħażaġh u arrangamenti oħra fid-diversi oqsma ta' politika li għandhom l-għan li jrawmu l-parteċipazzjoni taż-żgħażaġh.

39. Jappoġġaw l-iżvilupp ulterjuri u r-rieżami ta' approċċi mmirati biex iżidu l-parteċipazzjoni taż-żgħażaġh fil-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet fil-livelli kollha. Dan jista' jibni fuq kunċetti u mekkaniżmi eżistenti, kif ukoll fuq il-ħidma tal-Kunsill tal-Ewropa, l-Istati Membri u l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili f'dan il-qasam. Dawn l-approċċi għandhom jinvolvu liż-żgħażaġh, il-persuni li jaħdmu maż-żgħażaġh, l-organizzazzjonijiet taż-żgħażaġh (li jinkludu l-kunsilli lokali taż-żgħażaġh), il-prattikanti, ir-riċerkaturi fil-qasam tal-politika dwar iż-żgħażaġh u dawk li jfassluha, fil-livelli kollha u mis-setturi rilevanti kollha.

40. Jisfruttaw bis-sħiħ il-programmi rilevanti tal-UE (fost l-oħrajn l-Erasmus+ u l-Korp Ewropew ta' Solidarjetà) biex jippromwovu u jappoġġaw l-għarfien, l-iskambju ta' prattiki, u l-attivitajiet ta' tagħlim reċiproku, kif ukoll it-tfassil, l-iżvilupp, l-implimentazzjoni u l-evalwazzjoni ta' mekkaniżmi ta' parteċipazzjoni taż-żgħażaġħ abbażi ta' approċċ ta' governanza f'diversi livelli.
41. Fejn rilevanti, jużaw b'mod effettiv id-dashboards tal-politika dwar iż-żgħażaġħ tal-UE³² u jqisu kif xieraq il-valutazzjonijiet tal-impatt li, fost l-oħrajn, iqabblu l-ambitu tal-parteeipazzjoni taż-żgħażaġħ fil-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet u l-karatteristiċi reġjonali u lokali f'termini tad-demografija, il-benesseri, l-impenn demokratiku u l-iżvilupp sostenibbli.
42. Ikomplu jrawmu d-Djalogu tal-UE maż-Żgħażaġħ u l-gruppi ta' ħidma nazzjonali mwaqqfa fl-Istati Membri u, fejn xieraq, jirriżervaw rwol ewlieni għall-kunsilli nazzjonali taż-żgħażaġħ, sabiex jisfruttaw dan il-qafas fi proċessi konsultattivi oħra, bħal dawk relatati mal-Konferenza dwar il-Ġejjieni tal-Ewropa u l-inizjattiva Bauhaus Ewropew Ġdid.

JISTIEDNU LILL-KUMMISSJONI

43. Torganizza attività ta' tagħlim bejn il-pari fil-qasam taż-żgħażaġħ bl-oġġettiv li jiġu skambjati l-għarfien u l-esperjenza dwar kif tiġi promossa l-parteeipazzjoni effettiva taż-żgħażaġħ fil-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet fil-livelli kollha u fl-oqsma kollha ta' politika, biex b'hekk jinħoloq fehim komuni tal-kunċett ta' governanza f'diversi livelli.

³² Kif żviluppat mill-grupp ta' esperti stabbilit fl-2019, fil-kuntest tal-Istrateġija tal-UE għaż-Żgħażaġħ (2019-2027) u l-Pjan ta' Ħidma tagħha għall-2019-2021.

44. Tikkontribwixxi għat-tishiġ tal-għarfien u tal-kapaċitajiet b'rabta mal-partecipazzjoni taż-żgħażaġħ fil-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet f'diversi livelli, inkluż, fejn possibbli, permezz tal-Wiki taż-Żgħażaġħ, in-networks ta' riċerka taż-żgħażaġħ u l-kooperazzjoni ma' organizzazzjonijiet internazzjonali bħall-Kunsill tal-Ewropa, in-Nazzjonijiet Uniti u l-OECD u korpi rilevanti oħra.
45. Fejn xieraq, tuża l-Portal Ewropew taż-Żgħażaġħ biex tikkomunika maż-żgħażaġħ permezz ta' djalogi u konsultazzjonijiet online.

JISTIEDNU LILL-ATTURI KOLLHA INVOLUTI FL-ATTIVITAJIET TA' KOOPERAZZJONI EWROPEA FIL-QASAM TAŻ-ŻGHAŻAĠĦ JISTINKAW BIEX

46. Jistabilixxu proċeduri trasparenti li jippermettu liż-żgħażaġħ ikunu direttament involuti fil-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet, kemm individwalment, fil-każ ta' mexxejja taż-żgħażaġħ, kif ukoll permezz ta' organizzazzjonijiet taż-żgħażaġħ, persuni li jaħdmu maż-żgħażaġħ, għalliema, riċerkaturi, ġurnalisti jew strutturi jew gruppi mhux formali oħra relatati maż-żgħażaġħ. Din il-partecipazzjoni għandha tindirizza l-kwistjonijiet kollha li jhallu impatt fuq il-ħajja taż-żgħażaġħ, fuq bażi transsettorjali, filwaqt li tippromwovi s-sinergiji u l-kooperazzjoni fi proċessi kongunti tat-teħid ta' deċiżjonijiet, responsabbiltajiet kondiviżi u l-implimentazzjoni ta' soluzzjonijiet.
47. Iwessgħu l-ambitu u l-firxa ta' opportunitajiet għall-partijiet ikkonċernati fl-edukazzjoni formali u t-tagħlim informali u mhux formali biex jaġixxu flimkien biex iżidu l-partecipazzjoni taż-żgħażaġħ fil-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet u biex jappoġġaw diversi forum ta' "kif wieħed jitgħallem jipparteċipa" minn età bikrija, peress li dan iżid il-possibbiltajiet ta' partecipazzjoni tul il-ħajja³³.

³³ Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-kompetenzi ewlenin għat-tagħlim tul il-ħajja (ĠU C 189, 4.6.2018, p. 1)

Definizzjonijiet

Għall-fini ta' dawn il-konkluzjonijiet:

"*Governanza f'diversi livelli*" tirreferi għal strutturi u proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet, f'kontesti formali u mhux formali, li jeżistu f'livelli territorjali differenti (minn dak lokali għal dak reġjonali, nazzjonali u Ewropew), bil-parteciċipazzjoni taż-żgħażaġh u/jew organizzazzjonijiet taż-żgħażaġh, fejn id-deċiżjonijiet jittieħdu f'konformità mal-qbil bejn l-atturi kollha, b'mod orizzontali u/jew vertikali, abbażi tal-prinċipju tas-sussidjarjetà, bil-għan li jittieħdu deċiżjonijiet u jiġu implimentati politiki fl-aktar livelli istituzzjonali u territorjali xierqa.

"*Livelli kollha*" tirreferi għal-livelli lokali, reġjonali, nazzjonali, Ewropej u globali, kif xieraq.

"*Tagħlim komparattiv*" huwa proċess li bih organizzazzjoni tkun tista' tqabbel il-prestazzjoni tagħha ma' dik ta' organizzazzjonijiet oħra. L-għan huwa li organizzazzjoni tisset tagħlimiet mill-punti b'saħħithom ta' organizzazzjonijiet oħra u minn dak li jagħmlu tajjeb, li tfittex ispirazzjoni għall-ħidma tagħha stess u li titgħallem ukoll mill-iżbalji. Dan hu proċess attiv u kontinwu u mhux biss tqabbil tal-indikaturi, il-fatti u l-mizuri.

Referenzi

Fl-adozzjoni ta' dawn il-konklużjonijiet, il-Kunsill u r-Rappreżentanti tal-Gvernijiet tal-Istati Membri mlaqqgħin fi hdan il-Kunsill jieħdu nota ta' dan li ġej:

- Konklużjonijiet tal-Kunsill u tar-Rappreżentanti tal-Gvernijiet tal-Istati Membri, imlaqqgħin fi hdan il-Kunsill dwar it-trawwim tal-kuxjenza demokratika u l-involviment demokratiku fost iż-żgħażaġh fl-Ewropa (ĠU C 415, 1.12.2020, p. 16)

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2020.415.01.0016.01.MLT&toc=OJ%3AC%3A2020%3A415%3ATOC

- Rizzoluzzjoni tal-Kunsill u tar-Rappreżentanti tal-Gvernijiet tal-Istati Membri, imlaqqgħin fi hdan il-Kunsill dwar il-Qafas għall-istabbiliment ta' Agenda Ewropea għall-Ħidma fost iż-Żgħażaġh (ĠU C 415, 1.12.2020, p. 1)

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2020.415.01.0001.01.MLT&toc=OJ%3AC%3A2020%3A415%3ATOC

- Konklużjonijiet tal-Kunsill u tar-Rappreżentanti tal-Gvernijiet tal-Istati Membri mlaqqgħin fil-Kunsill dwar il-holqien ta' opportunitajiet għaż-żgħażaġh f'żoni rurali u remoti (ĠU C 193, 9.6.2020, p. 3)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=CELEX%3A52020XG0609%2801%29&qid=1609185718999>

- Rizzoluzzjoni tal-Kunsill u tar-Rappreżentanti tal-Gvernijiet tal-Istati Membri mlaqqgħin fil-Kunsill li tistabbilixxi linji gwida dwar il-governanza tad-Djalogu tal-UE maż-Żgħażaġħ (ĠU C 189, 5.6.2019, p. 1)

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2019.189.01.0001.01.MLT&toc=OJ%3AC%3A2019%3A189%3AFULL

- Konkluzjonijiet tal-Kunsill dwar ir-rwol taż-żgħażaġħ fil-bini ta' soċjetà sikura, koeżiva u armonjuża fl-Ewropa (ĠU C 195, 7.6.2018, p. 13)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=CELEX%3A52018XG0607%2802%29>

- Rizzoluzzjoni tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u tar-Rappreżentanti tal-Gvernijiet tal-Istati Membri mlaqqgħin fil-Kunsill dwar qafas għall-kooperazzjoni Ewropea fil-qasam taż-żgħażaġħ: L-Istrategija tal-Unjoni Ewropea għaž-Żgħażaġħ 2019-2027 (ĠU C 456, 18.12.2018, p. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?qid=1601482182235&uri=CELEX:42018Y1218\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?qid=1601482182235&uri=CELEX:42018Y1218(01))

- Rizzoluzzjoni tal-Kunsill dwar l-inkoraġġiment tal-parteciġazzjoni politika taż-żgħażaġħ fil-hajja demokratika fl-Ewropa (ĠU C 417, 15.12.2015, p. 10)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=CELEX%3A42015Y1215%2802%29&qid=1609181989853>

- Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-kompetenzi ewlenin għat-tagħlim tul il-hajja (ĠU C 189, 4.6.2018, p. 1)

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2018.189.01.0001.01.MLT

- Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-validazzjoni tat-tagħlim mhux formali u informali (ĠU C 398, 22.12.2012, p. 1)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)&from=MT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222(01)&from=MT)

- Rizoluzzjoni tal-Kunsill u tar-Rappreżentanti tal-Gvernijiet tal-Istati Membri, imlaqqgħin fi hdan il-Kunsill, dwar l-inkoraġġiment ta' forom ġodda u effettivi ta' parteċipazzjoni taż-żgħażaġh kollha fil-ħajja demokratika fl-Ewropa (ĠU C 169, 9.6.2011, p. 1)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=CELEX%3A42011Y0609%2801%29>

- Aġenda Strategika Ġdida 2019-2024, Kunsill Ewropew

<https://www.consilium.europa.eu/media/39914/a-new-strategic-agenda-2019-2024.pdf>

- Programm ta' Hidma tal-Kummissjoni 2021

https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key-documents_en

- Eurofound (2020), Living, working and COVID-19, COVID-19 series (Il-ħajja, ix-xogħol u l-COVID-19, serje COVID-19),

https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef20059en.pdf

- COM(2020) 790 final - Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Komitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Komitat tar-Regjuni dwar il-pjan ta' azzjoni Ewropew għad-demokrazija

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/?uri=COM%3A2020%3A790%3AFIN&qid=1607079662423>

- It-Tielet Konvenzjoni Ewropea dwar il-Hidma fost iż-Żgħażaġh, Dikjarazzjoni Finali

https://www.eywc2020.eu/downloads/doctrine/WebforumVeranstaltungenWebsiteBundle:Media-file-54/3rdEYWC_finaldeclaration.pdf

- L-Agenda 2030 tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Iżvilupp Sostenibbli
Riżoluzzjoni tal-AĠNU A/RES/70/1, adottata fil-25 ta' Settembru 2015
https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E
- Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tat-Tfal tal-20 ta' Novembru 1989
https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=IV-11&chapter=4&lang=en https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/default/files/un_convention_on_the_rights_of_the_child_1.pdf
- Il-Programm Dinji ta' Azzjoni għaż-Żgħażaġħ tan-Nazzjonijiet Uniti
<https://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/wpay2010.pdf>
- "Revised European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life, 'Have Your Say!'" (Karta Ewropea riveduta dwar il-Parteċipazzjoni taż-Żgħażaġħ fil-Hajja Lokali u Reġionali, "Semma' Leħnek!"), Kunsill tal-Ewropa
<https://rm.coe.int/1680702379>
- "Revised European Charter on the Participation of Young People in Local and Regional Life, Congress of Local and Regional Authorities" (Karta Ewropea riveduta dwar il-Parteċipazzjoni taż-Żgħażaġħ fil-Hajja Lokali u Reġionali, Kungress tal-Awtoritajiet Lokali u Reġionali), Kunsill tal-Ewropa <https://rm.coe.int/168071b4d6>
- Kunsill tal-Ewropa, "Recommendation CM/Rec(2012)2 of the Committee of Ministers to member States on the participation of children and young people under the age of 18" (Rakkomandazzjoni CM/Rec(2012)2 tal-Kumitat tal-Ministri lill-Istati membri dwar il-parteċipazzjoni tat-tfal u ż-żgħażaġħ taħt l-età ta' 18-il sena)
<https://rm.coe.int/168046c478>
- "Youth Participation in Democratic Life" (Il-Parteċipazzjoni taż-Żgħażaġħ fil-Hajja Demokratika), EACEA, 2013
<https://www.lse.ac.uk/business-and-consultancy/consulting/assets/documents/youth-participation-in-democratic-life.pdf>

- COM(2018) 269 final - SWD(2018) 168 final - Risultati tal-metodu miftuħ ta' koordinazzjoni fil-qasam taż-żgħażaġh 2010-2018, li jakkumpanja d-dokument *Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni - L-Impenn, il-Konnessjoni u l-Għoti tas-Setgħa liż-żgħażaġh: Strategija tal-UE dwar iż-Żgħażaġh*

- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018SC0168> "Insights into youth policy governance" (Tagħrif dwar il-governanza tal-politika għaż-żgħażaġh), Shubija għaż-Żgħażaġh, 2018

https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/122018-Insights_web.pdf/99400a12-31e8-76e2-f062-95abec820808

- "New and innovative forms of youth participation in decision-making processes" (Forum godda u innovattivi ta' parteċipazzjoni taż-żgħażaġh fil-proċessi tat-teħid ta' deċiżjonijiet), Kunsill tal-Ewropa, Ottubru 2017

<https://rm.coe.int/new-and-innovative-forms-of-youth-participation-in-decision-making-pro/1680759e6a>

- Dokument analitiku dwar il-Parteċipazzjoni taż-Żgħażaġh, "Young people political participation in Europe: What do we mean by participation?" (Il-parteċipazzjoni politika taż-żgħażaġh fl-Ewropa: X'nifhmu b'parteċipazzjoni?), Shubija għaż-Żgħażaġh

<https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261980/What+is+youth+participation.pdf/223f7d06-c766-41ea-b03c-38565efa971a>

- Partnership between the EU and the CoE in the field of youth (Shubija bejn l-UE u l-KtE fil-qasam taż-żgħażaġh), 2020

<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership>

<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/covid-19>

<https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/latest-update-and-analysis>

- Parlament Ewropew, "COVID-19: MEPs ask to prevent lasting damage on youth and on sport" (COVID 19: Il-membri tal-PE jitolbu għall-prevenzjoni ta' ħsara dejjiema liż-żgħażaġh u lill-isport) (27 ta' Jannar 2021)

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20210122IPR96224/covid-19-meps-ask-to-prevent-lasting-damage-on-youth-and-on-sport>

- OECD Policy Responses to Coronavirus (COVID-19) (Risposti Strateġiċi tal-OECD għall-Coronavirus), "Youth and COVID-19: Response, recovery and resilience" (Iż-żgħażaġh u l-COVID-19: Rispons, irkupru u reżiljenza" (11 ta' Ġunju 2020)

<https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/youth-and-covid-19-response-recovery-and-resilience-c40e61c6/#endnotea0z6>

- ILO, Youth employment (Impjieġ taż-żgħażaġh)

<https://www.ilo.org/global/topics/youth-employment/lang--en/index.htm>

- "Seven key findings from the Youth Governance Survey" (Seba' sejbiet ewlenin mill-Istharrig dwar il-Governanza taż-Żgħażaġh), OECD

<http://www.oecd.org/mena/governance/seven-key-findings-from-the-youth-governance-survey.pdf>

- Id-dikjarazzjoni ta' Lisboa+21 dwar il-Politiki u l-Programmi dwar iż-Żgħażaġh, 2019

<https://www.lisboa21.gov.pt/en/content/declaracao/declaration.html>

- Inizjattiva Bauhaus Ewropew Ġdid

https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_mt